

143

A barlangvilág üdvöskéi

Lányok föld alatti ösvényeken

A biztosítókötél

húrként feszül a feketér ásító mélység fölött. Felső végét vállán átvetve izmos fiatal ember tartja, alant fiatal lány csüng, a derekán áthurkolódó, a biztonságot adó „köldökzsinóron”.

Vezetékszavak... Jobb kezeddél kapd el a kötélhágcsót, ballal támaszd ki magad a sziklafalhoz! Csak bátran! Indulj lefelé!

Konnja Edit, a Tatabányai Árpád Gimnázium tanulója a tizenhét évesek elszántságával ereszkedik alá az aknabarlang függőleges kürtőjében. Még vagy hatemeletnyit kell fokról-fokra araszolnia az ide-oda lengő kötélhágcsón. Nem kis erőnlétet kíván az ilyen alvilági tornagyakorlat.

A talpponton a „földet érés” sikeres pillanatát üdvölgéssel fogadja a már lenn lévő leánycsapat.

Tóth Judit („civilben” óvónő) kioldja a biztosítókötelt, Nagy Szilvia pedig felkiált a napszinten várakozóknak.

— Indulhat a férfinépség, nálunk minden rendben!

Szilvia egyébként ápolónő a fővárosi Heim Pál Kórházban, orvosnak készül.

Brántigan Veronika, míg megérkeznek a fiúk, a széndioxid koncentrációt mérő műszerrel bibelődik.

— Nekem nem sikerült a felvételem a biológia szakon — kesereg —, de jövőre újra nekiveselkedem.

Egymás után zúdulnak alá a fiúk, meglehetősen vakmerő tempóban, ám a lányokénál kevesebb eleganciával. Sárgásfehéren lobog a karbidlámpák lepkeszerű lángja, a barlang vízszintesen folytatódó oldalágában szétterül a fény. Gomolygó felhőkhöz hasonló kalcitkristálygömbök borítják a sziklafalakat, felületüket néhol rozsdavörösré festette az ösvizekből kicsapódó vasoxid.

A helyszín Tata, s akik a mélybeli világ titkait vallatják, a helyi művelődési központ barlangkutatói. Hét hölgy és huszonöt férfi alkotja a jól képzett lelkes csapatot. Van köztük geológus, lakatos, mérnök, bányász és diák, igazán széles színvonalú a foglalkozási paletta. Több, ritka látványosságot, becses természeti értéket képviselő barlang feltárása fűződik a csoport nevéhez, ők hozták létre Tatán az ország egyetlen barlangi kristályokat, képződményeket bemutató múzeumát.

A barlang végpontját — ahová most leereszkedtünk — jégkori agyagüledék, omlásból alázuhant kövek tömege torlaszolja el. Mögötte kiterjedt labirintusrendszert sejtenek a kutatók.

Csákány, lapát, véső, nehézkalapács. Ezek itt a megszokott kézi szerszámok.

— Nem túlzás ilyen bányászoknak való munkát lányoknak végezni?

— Mi csak alkatunkhoz, erőnkhez mérten veszünk részt a feltárásban. Ezenkívül nem csak fizikai erő kell ide. Van mit tanulni a heti fejtágítókon is — vágnak egymás szavába a lányok.

— Nevezetesen?

— Geológiai, ásványtani, régészeti alapismeretek, technikai tudnivalók — sorolja Tóth Judit, aki öt éves kutatói múltjával már „veteránnak” számít a csoportban.

Nagy Szilvi már négy éve járja a barlangvilág földalatti ösvényeit. Az elmúlt nyáron alászállt a bódvaszilasi Vecsebükkzi zombolyba. Ez hazánk legnehezebben meghódítható függőleges aknabarlangja, talppontja 247 méter mélységben rejlik. Leereszkedni és feljönni belőle még rutinos kutatóknak is tiszteletre méltó teljesítmény.

Míg a lányok élményeikről mesélnek, arról, hogy milyen csodálatos érzés elsőként belépni ember még sose járt világba, gyönyörködni a természet szobrászműhelyében, a fiúk hozzákezdenek az agyagszifon áttöréséhez.

Lendül

a csákány, surran a lapát, nyikorog a törmelék felületre szállító csörlő, a ropant súly alatt. Mire égi pályájának utolsó harmadába gördül a nap, befejezik a munkát, s az utolsó kutató is felszínre száll a mélyből.

Odalenn újra átveszi uralmát a feketébbnél is feketébb sötétség, s a sziklafalakról aláhulló vízcseppek ütemes koppanása méri a végtelen időt...

Vajna György

A barlangi szakadékok-hasadékok fölötti átkelés különleges mászástechnikát követel.

Izmosító munka a feltárás. Szilvia és Roni, ketten emelik a szállítócsiga kötélzetére a húsz kilónál is nehezebb terhet.

Tóth Judit elszántan gyürkőzik a barlang folytatását elzáró agyagomlással.

A „gyengébb” nem a föld alatt sem tagadja meg énjét. Konnja Edit éppen a kamera lencséjét „bűvöli”. (Nagy Zoltán felvételei)